

Pardon! D'Proposition de révision de la Constitution 7414A ass mat 48 Jo-Stëmme bei kenger Nee-Stëmm a bei kenger Enthaltung am éischte Vote constitutionnel ugeholl ginn.

Ont voté oui : Mme Diane Adehm, MM. Emile Eicher, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz et Claude Wiseler ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn et Mmes Carole Hartmann ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Jeff Engelen et Fernand Kartheiser ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

M. David Wagner.

Et ass also esou decidéiert.

13.7386 - Projet de loi portant modification :

1. du Code de procédure pénale ;

2. du Nouveau Code de procédure civile ;

3. de la loi modifiée du 7 mars 1980 sur l'organisation judiciaire ;

4. de la loi modifiée du 10 août 1992 relative à la protection de la jeunesse ;

5. de la loi modifiée du 16 juin 2004 portant réorganisation du centre socio-éducatif de l'État ;

6. de la loi modifiée du 7 juin 2012 sur les attachés de justice

Mir kommen dann elo zum Projet de loi 7386, eng Rei Redressement a verschiddene Gesetzzer am Beräich vun der Justiz. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

► **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.- Et geet ëm de Projet de loi 7387, e ganz technesche Gesetzesprojet. Ech wëll lech net laang belästegen no deem méi fundamentale Gesetz, wat mer elo ugeholl hu fir d'Verfassung.

Et geet an éischter Linn drëms, eng Partie Ongenauegkeeten an Erreurs matérielles ze behiewen, déi sech an eng Rei Gesetzestexter ageschlaach hunn, dëst am Kader vun verschiddene Reformen, déi an deene leschte Joren hei am Haus gestëmmt gi sinn, wéi zum Beispill d'Exécution des peines, d'Afféiere vum Juge aux affaires familiales oder d'Gewalt géint Fraen an haislech Gewalt.

Fir mech elo kuerzefaassen, hei kuerz de Werdegang. Den Depot war den 31. Oktober 2018. Den Avis vum Parquet war de 26. Oktober 2019, dee vun der Cour supérieure de justice den 30. Oktober 2019. Mir hunn an zwou Sitzungen am Laf vum Mäerz 2019 an der Kommissioun elo Amendementen ugeholl. De Statsrot huet den 12. Juni (veuillez lire: de 5. Abrëll säin Avis) an den 2. Juli säin Avis complémentaire ginn, an d'Kommissioun konnt dëse Rapport den 3. Juli unhuelen. Ech soen dofir och all de Memberen an der Kommissioun Merci, dass mer mat där acceleréierter Prozedur dann haut kënnen de Gesetzestext zur Ofstëmmung bréngen.

Mir verbessern de Code de procédure pénale, den Nouveau Code de procédure civile, d'Organisation judiciaire, d'Protection de la jeunesse, an d'Reorganisation vum Centre socio-éducatif vum Stat, a schliisslech och nach d'Loi modifiée vum Juni 2012 iwwert d'Attachés de justice.

Nieft enger Partie Ongenauegkeete klenger Natur an den Texter sinn och nach Numerotatiounen verbessert ginn.

Ech géif elo hei zwee, dräi Punkten ervirhiewen.

Zum Beispill kann elo am Code de procédure pénale bei der Demande de mise en liberté provisoire mat Audio- a Videokonferenz geschafft ginn, fir dass en Inculpéierte seng mëndlech Erklärungen kann ofginn. Dee Cas de figure war duerch en Terminologieproblem vun der Demande de mise en liberté provisoire net wéi geplangt ofgedeckt. Dës Onkloerheet gëtt elo behiewen.

Eng net onwichtig Ännerung betrëfft en Artikel am Code de procédure civile, wou et ëm d'Interventioun vun der Justiz am Fall vun haislecher Gewalt geet a wou bei der Aféierung vum Juge aux affaires familiales d'lescht Joer dräi Wieder « ou a cohabité » aus dem Text verschwonne waren. Déi ginn elo erëm bäigesat. Dat huet eng zimlech Inzidenz, well et geet drëm, dass och d'Violence domestique ka belaangt gi bei Partner, déi elo net méi zesummeliewen, wou dat awer an der Vergaangenheet war.

Am Gesetz vum Mäerz 1980 iwwert d'Organisation judiciaire ginn e puer Richtegstellungen gemaach, fir rezenten an zukünfte Créations de poste Rechnung ze droen. Oublieren oder nach inexakt Renvoien op d'Cellule de renseignement sinn och elo korrigéiert ginn.

Dann hate mer: Am Artikel 181 vum selwechte Gesetz sinn de Regimm vun de Primes d'astreinte fir d'Services de permanence an der Magistratur an dem Personal vun der Justiz elo harmoniséiert, soudass och d'Fonctionnaires an d'Employéee vum Stat, déi de Greffe oder de Sekretariat fir de Ministère public bei der Chambre d'application des peines assuréieren, dës Prime d'astreinte kréien, an dëst mat retroaktiver Wierkung op de 16. September 2018.

An am Gesetz vum 7. Juni 2012 iwwert d'Attachés de justice ännere mer schliisslech d'Zesummesetzung vun der Commission de recrutement, fir ze garantéieren, dass och den Tribunal d'arrondissement vun Dikrech doranner vertrueden ass.

► **Une voix**.- Aah!

► **M. Charles Margue** (*déi gréng*), *rapporteur*.- Ech gesinn, dat huet Echoen am Norden.

Dir gesitt, dass mer mat dësem Projet de loi eng Rei Onkloerheeten aus dem Wee raumen an doduerch de Fonctionnement vun der Justiz ënner anerem verbessern. Ech froen lech dofir, Är Zoustëmmung zu dësem Projet ze ginn, a ginn och direkt den Accord vun der grénger Fraktioun.

Ech soen lech Merci.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Margue. Als éischte Riedner ass den honorabelen Här Gilles Roth agedroen. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Gilles Roth** (CSV).- Merci, Här President. Ech soen och dem Rapporteur Merci fir säi schréfflechen a mëndleche Bericht. De Rapporteur huet net zu Onrecht drop higewisen, dass et ënner anerem bei dësem Gesetzesprojet drëm geet, fir eng Rei Erreur-matérielen oder Onkloerheeten ze behiewen.

Déi Onkloerheeten, déi kommen zum Deel doduerch, dass mer keng Texte-coordonnée méi hu vu wichtege Gesetzzer. An eent vun dëse Gesetzzer ass notament dat iwwert d'Organisation judiciaire, dat heescht d'Organisation vum Fonctionnement vun eise Gerichter.

An ech widderhuelen nach eng kéier déi Bedenken, déi souwuel d'Madamm Modert wéi ech selwer an der Justizkommissioun formuléiert haten, och hei an dem Plenum.

Et ass bedauerlech, och un d'Adress vun dem Justizminister, dass et net méi wéi an der Vergaangenheet koordinéiert Texter gëtt sous forme vu Pabeier. Mir hunn den Zougang zu engem Gesetz nach eigentlech just iwwert den informatésche System vum dem Legilux. An do fënnt een zwar dat ursprénglecht Gesetz, et fënnt een och nach e Verweis op Emännerungen, mä et fënnt ee keen zesammenhängenden Text méi, deen ee kann a senger Ganzheet liesen. An dat ass fir de Bierger sécherlech eng schwierig Aufgab.

Mir kënnen natierlech zu de Leit soen, « nul n'est censé ignorer la loi », keen ass censéiert, fir an Onwëssenheet vum Gesetz ze sinn. Mä souguer fir Praktiker ass dat richtig schwéier, fir de genauen Text nozeliesen.

An Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wa mer soen, mir erlichteren den Accès vun de Bierger zur Justiz, da kann et net sinn, dass de Bierger muss, wéi dat oft elo de Fall ass, deier Recueille bezuele vun och nach auslänneschen Editeurs, fir dann, ech soen, esou en handgefertigten Texte coordonné vu wichtege Gesetzzer ze hunn. Dat ass eng Aufgab vum dem Stat. Dat ass eng Aufgab vun der Exekutiv, mä et ass och eng Aufgab vun der Legislativ.

A fir dat erëm hierzestellen, géife mer de Justizminister froen, fir et an Zesummenaarbecht mat der Chamber, well et ass sengerzäit richtig drop higewise ginn ... En Texte coordonné ass jo net eppes, wat einfach esou zesummegebastelt gëtt, mä en Texte coordonné, dee brauch och niewent dem Text, dee gestëmmt ass, direkt oder indirekt den Assentiment vun dem Legislatureur.

A mir géifen duerfir nach eng kéier eis Fuerderung do widderhuelen, fir dass bei wichtege Gesetzestexter quéesch duerch all Rechtsdomänen, sief dat am Interieur, sief dat an der Justiz, sief dat och an de Finanzen, dass esou Texter dann an där zoustänneger Kommissioun mat virgulecht ginn an dass déi och zumindest den Assentiment vun der Chamber hunn, an dat am Sënn vun enger besserer Liesbarkeet vun eise Gesetzzer an och vun enger Erliichterung vum Zougang zu der Justiz an zu de Gesetzestexter vun de Bierger.

Fir de Rescht ginn ech natierlech d'Zoustëmmung vun der CSV zu dësem Gesetzesprojet.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Roth. Den nächste Riedner ass déi honorabel Madamm Carole Hartmann. Madamm Hartmann, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Carole Hartmann** (DP).- Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, et geet bei dësem klengen Projet de loi effektiv ënner anerem ëm eng Rëtsch Erreur-matérielen, déi ze behiewe sinn. Den Exercice ass sécherlech bedauerlech, mä d'Rektifikatiounen awer onëmgänglech.

Ech ginn och net méi op all d'Detailer an, déi scho vum Rapporteur hei mëndlech presentéiert goufen - Merci dofir -, eraspicke wëll ech awer, dass et an Zukunft am Kader vun enger Demande de mise en liberté méiglech ass, dass de Beschëllegten net méi onbedéngt an d'Sitzung muss transferéiert ginn, mä dass en iwwer eng audiovisuell Telekommunikatioun, also eng Aart Videokonferenz, un der Sëtzung kann deelhuelen an esou och à distance zu senger Demande, fir provisoersch aus dem Prisong erauskommen, gehéiert ka ginn. D'DP begreist dës Innovatioun ganz ausdrécklech.

Eréischt d'lescht Woch huet eisen DP-Fraktionspräsident Eugène Berger lech hei dat enormt Potenzial vun der Digitaliséierung an d'Chancen, déi sech fir Land a Leit bidden, virgestallt. Jo, och am Beräich vun der Justiz bitt d'Digitaliséierung eng ganz Rei Chancen. Ech denken dobäi virun allem un eise Prozeduren, déi mat Hëllef vun technesche Mëttel am Sënn vun all de Justiciabele vereinfacht an acceleréiert musse ginn.

Déi nei geschafte Méiglechkeet vun der audiovisueller Telekommunikatioun ass ee gutt Beispill vun esou techneschen Hëllefsmëttel an der Justiz. Mir sinn domat och an der Kontinuitéit. Mat engem Gesetz vum 1. August 2018 gouf näamlech schonn déi gesetzlech Basis geluecht, fir eng Audition per Videokonferenz ze maachen. Mam Vott vun dësem Projet gëtt dës Prozedur op d'Demande de mise en liberté erweidert.

Mir sollen awer net bei dëser gudder Mesure stoe bleiwen. Mir begreissen, datt den neie Koalitiounsprogramm do eng Grëtz méi ambitiéis ass wéi dee leschten. Ech ginn d'Beispill vun der Initiativ „paperless justice“, déi soll virugedriwwen ginn. Och dat ass sënnavoll an dréngend noutwendeg. Aktuell zirkuléieren näamlech souwuel op eise Gerichter wéi an den Affekotenetiden ëmmer nach enorm Quantitéiten u Pabeier. Vun de Faxkorrespondenzen tëschent de Confrères net ze schwätzen. Och do musse mir endlech am 21. Jorhonnert ukommen.

Mä och d'Afféiere vun engem generellen audiovisuellen Enregistrement vun ëffentleche Sitzungen um Gericht steet am Koalitiounsaccord. Dëst wier besonnesch am Fall vun all de Procédures orales a virun allem a penalen Dosieren, wann et zu engem Appellprozess kënnt, net vu Muttwëll a géif zur Rechtssécherheet bäidroen.

Här President, erlaabt mer, nach e Wuert iwwer eng Remark aus dem Avis vum Parquet général zu dësem Projet de loi ze verléieren! De Parquet général huet a sengem Avis eng Diskussioun opgeworf iwwert den Delai vu 24 Stonnen, innerhalb vun deem eng Persoun, där e Mandat d'amener oder Mandat d'arrêt zougestallt gëtt, muss gehéiert ginn. De Parquet général seet eis, dass et sollt, wéi bei mutmaßlechen Terrorismusinfractionen, eng méiglech Verlängerung vun nach eemol 24 Stonne ginn, fir déi concernéiert Persounen also bis zu 48 Stonne kënnen anzespäre respektiv bis se gehéiert ginn.

Ech wëll op dësem Punkt drop insistéieren, dass mir eréischt mat engem Gesetz vum 8. Mäerz 2017, duerch dat mer d'Garantie-procédurall en matière pénale renforçéiert hunn

an eng ganz Rei Direktiven iwwert d'Droits de la défense transposéiert hunn, e ganz kloren gesetzlechen Kader hunn an dass et net opportun ass, ausserhalb vun exceptionnelle Circonstancen déi Maximal-24-Stonnen-Detentioun ze iwwerschreiden.

Ech sinn d'accord, dass et och um Niveau vun der Police an der Justiz zu administrative Vereinfachungen muss kommen, mä un déi 24-Stonne-Maximaldetentioun sollt mir net réckele goen.

Zum Projet vun haut ginn ech den Accord vun der DP-Fraktioun an ech soen lech Merci.

► **Une voix**.- Très bien !

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Madamm Hartmann. An da wier et um honorabelen Här Alex Bodry. Här Bodry, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Alex Bodry** (LSAP).- Jo, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, hei ass, mat Ausnam vun e puer punktuellen Neierungen, déi dra sinn, net onbedéngt dee Projet, wou ee sech als Chamber mat vill Ruhm bekleckert, wann ee laang driwwer schwätzt. D'Chamber huet, och d'Regierung, dat hate mer schonn haut, mengen ech, ...

(Hilarité)

... d'kollektiv Responsabilitéit an deem Ganzen hei. An et ass einfach net gutt, dass mer mussen Texter nobesseren, well Oublie waren oder falsch Renvoie gemaach gi sinn op Artikel. Dat ass net gutt.

Dat kënnt awer och, dat muss ech och soen, vläicht heiansdo duerch eng haseleg Aarbecht, déi mer maachen, wou parallel e puer Gesetzesprojete lancéiert ginn a sech d'zäitlech Verabschidung vun deenen Texter dann decaléiert. An da klappen op eemol d'Renvoien net méi, well mer herno en aneren Text hunn, wéi dat am Ufank de Fall war, wéi d'Projete lancéiert gi sinn. Dat ass eng vun den Erklärungen. Et gi sécherlech nach anerer.

Souwuel d'Chamber wéi och d'Regierung musse sech Gedanke maachen, wéi mer do d'Qualitéit vun den Texter, déi hannen aus der Prozedur erauskommen, wéi eigentlech och déi, déi an d'Prozedur eraginn, esou wäit wéi méiglech kënnen verbessern.

Esou Saachen, wéi mer hei amgaange sinn ze maachen, därefen eigentlech net virkommen! Loosse mer dat ganz kloer soen! Mir wäerten awer trotzdem deen Text stëmmen, well mer soss, mengen ech, méi Schued uriichten, wéi mer géife Guddes maachen.

Mir haten an der Kommissioun och d'Diskussioun gefouert ronderëm d'Textes coordonnés. Do war zimlech Eestëmmegkeet an der Kommissioun, fir ze soen, et wär gutt, wann ee méi systematesch, wéinstens wierklech bei Texter, déi oft gebraucht ginn, op Texte-coordonnée géif zrëckgräifen.

En Texte coordonné, muss ee wëssen, ass normalerweise keen offiziellen Text. Wann deen net vun der Chamber gestëmmt gëtt, ass et nëmmen en offiziéise Pabeier, deen ee ka mat erunzéien. Mä, wat zielt, dat sinn nach ëmmer déi Gesetzzer, déi gestëmmt gi sinn. A wa sech natierlech eng kéier e Feeler aschläicht an en Texte coordonné, dann dauert et oft ganz laang, wa jee, fir iwwerhaupt nach erauszefannen, dass et e Feeler ass. Duerfir muss ee sech also, mengen ech, och do eng Systematik ginn, wéi een déi Saachen ugeet.

Ech kéint mer virstellen, dass mer souguer vläicht bei wichtege Texter, déi mer hei modifizéieren an der Chamber, gläichzäiteg géifen en Texte coordonné un eisen Text drunhänken an dee géife mer mat ofstëmmen. Dann hätt ee wierklech och e rechtlech verpflichtenden Text.

Also, do gëtt et sécherlech Methoden, déi ee kann hunn, net bei allen Texter. Mä et ass - dat muss ech éierlech soen, well ech och a leschter Zäit eng Partie Recherché gemaach hunn - wierklech laboriéis herno ze soen, wat den definitiven Text ass, wa véier, fënnf Modifikatiounen waren. Duerfir sollt een hei kucken, et ass keng parteipolitesch Fro, dass ee sech do an Zukunft besser Methode gëtt, fir esou Incidenten, wéi mer se hei probéieren erëm guttze maachen, ze verhënnern.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Bodry. De leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen.

► **M. Marc Goergen** (Piraten).- Merci, Här President. Dëse Gesetzestext weist, wéi komplex eise juristesche System mëtlerweil ginn ass. Ech schléisse mech der Meenung vum Statsrot a vun der Procureure d'État un, dass mer méi konsolidéiert Versiounen vun eise Gesetzzer brauchen. Dat géif et eis och an der Chamber vill méi einfach maachen, fir eis Recherchen ze maachen an - wisou net? - och ëmmer en Texte coordonné ofzestëmmen.

Et sinn awer och nach e puer Froen, déi mer do un de Minister hätten, an zwar vun deem geluefte Videochat, mat wéi engem Transfertprotokoll deen do benotzt gëtt, ob dat e séchere Programm deementspriedend ass ...

(Interruption et hilarité)

Jo, digital Partei.

... an ob déi Videosequenzen och iergendwou gespäichert ginn. Sinn déi an engem Casier JUCHA oder iergendwou erëmfannen?

(Interruption)

A well mir awer engem gudde Fonctionnement vun eiser Justiz net am Wee stoe wëllen, wäerte mir dës Projet matstëmmen.

► **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Très bien !

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Goergen. D'Regierung huet d'Wuert, de Justizminister Félix Braz.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Félix Braz**, *Ministre de la Justice*.- Merci, Här President. Ech wëll dem Rapporteur Merci soen an der ganzer Commission juridique, och dofir, dass mer deem Text och nach elo kënne stëmmen. Den Här Bodry huet et gesot: Et sinn och hei kollektiv Responsabilitéiten, wann um Enn e Feeler dran ass. Hei, mengen ech, wëllt och kee sech entzéien. Et geet och ouni géigesäiteg Virwërf.

Wat wichteg ass, ass awer och, dass, wann esou Saache geschéien ... An déi sinn an der Vergaangenheet ëmmer nees geschitt. Et ass ëmmer iergendeppes, wat ka schifgoen. Oft sinn et Renvoien, wou herno e Problem ass, awer net nëmmen.

Ech mengen, dass et awer och wichteg ass, dass, wa mer esou e Feeler deceléieren, dass mer dann och séier reagéieren. Dat war an der Vergaangenheet och net ëmmer esou, wann da gesot gëtt: „Oh mei, dat ass awer elo penibel. Wann ech elo als Minister muss hanneschtgoen a soen: «Hei, do ass eis eppes entgaangen».“

Ech wëll soen, dass ech domadder kee Problem hunn. Et ass besser. Et dierf zwar net geschéien. Mä wann et geschitt ass an et ass weder der Chamber nach der Regierung nach dem Statsrot opgefall, dass iergendwou e kleng Couac dran ass, da solle mer et awer och direkt soen an net jorelaang waarden an dann iergendesou eng Praxis an de Ministère domadder etabléieren, wëssend dass déi Texter iergendwou dann e Krop hunn.

Dofir, ech fannen et gutt, dass mer haut besser domadder ëmginn. Wann ee Problem ass, deem eis alleguerten entgaangen ass, da solle mer et op den Dësch leeën an esou séier wéi méiglech korrigéieren. Dat maache mer haut. Mä wann et der an Zukunft manner wieren, da wiere mer alleguerte fro.

Zu der Fro vun den Textes coordonnés. De Statsrot hat et och opgeworf, den Här Bodry huet et gesot, den Här Roth huet et gesot. Ech mengen, dass dat, wat do gesot ginn ass, absolutt stëmmt. Legilux huet virun nach e puer Joer jo och nach esou Saache gemaach. Haut mécht keen et méi. An dat ass tatsächlech net evident.

Ech mengen, dass et gutt wier, wa mer eis do géifen zesummen eng Aart a Weis ginn, wéi mer déi dote Fro wëlle beäntweren, dass um Enn méi regelméisseg erëm Texte-coordonnée solle gemaach ginn: fir d'Bierger ganz kloer, awer net nëmmen, mä souguer d'professionell Praticiens du droit - et sinn net nëmmen d'Bierger, wéi den Här Roth gesot huet, déi mat Sécherheet ouni Texte coordonné zimlech verluer sinn, wa se mussen déi Saachen zesummestelle goen - beschwéiere sech doriwwer an hunn och Schwieregkeeten, ouni en Texte coordonné hir Aarbecht kënnen ze maachen.

Ech mengen, mir sollen un där doter Iddi schaffen, dat och - firwat net? - duerch e Vott ze bestätegen. Et muss net si fir d'Lisibilitéit, et ass awer fir d'Valeur légale vum Text mat Sécherheet e Plus. Dann hätte mer och do eng méi héich Exigence, wa mer wëssen, dass um Enn muss e Vott geholl ginn.

Duerfir, vusäite vun der Regierung schwätzt fir eis do näischt dergéint. Mir mussen eis just zesummesetzen a kucken, wéi mer dat konkret och wëlle maachen a bei wéi engen Texter dass mer och esou e koordinéierten Text wëlle maachen.

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Justizminister Félix Braz. D'Diskussion ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7386. Den Text steet am Document parlementaire 7386⁷.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7386 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'Éischt déi perséienlech Stëmmen. Dann de Vote par procuration. De Vott ass heimat ofgeschloss.

Dëse Projet de loi ass mat 56 Jo-Stëmmen géint 4 Abstentiuonen ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Jean-Marie Halsdorf), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par Mme Octavie Modert), Marc Lies (par M. Marco Schank), Georges Mischo (par M. Serge Wilmes), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par Mme Diane Adehm), MM. Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Marc Spautz) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Mme Joëlle Elvinger, MM. Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mmes Carole Hartmann et Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

MM. Marc Angel, Dan Biancalana, Alex Bodry, Mme Tess Burton, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Lydia Mutsch ;

MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, MM. Marc Hansen, Henri Kox, Mme Josée Lorsché, MM. Charles Margue et Roberto Traversini ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen, Gast Gibéryen (par M. Fernand Kartheiser), Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Jeff Engelen).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

14. 7402 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 24 mai 2011 concernant l'exercice de certains droits des actionnaires aux assemblées générales de sociétés cotées aux fins de transposer la directive (UE) 2017/828 du Parlement européen et du Conseil du 17 mai 2017 modifiant la directive 2007/36/CE en vue de promouvoir l'engagement à long terme des actionnaires

De leschte Punkt vun eisem Ordre du jour ass de Projet de loi 7402, d'Ëmsetze vun enger Direktiv iwwert d'Promotioun vun enger méi laanger Verflichtung vun den Aktionären. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. D'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Franz Fayot. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

► **M. Franz Fayot** (*LSAP*), *rapporteur*.- Merci, Här President. Dëse leschte Projet vum Dag ass e Projet de loi, deem d'Ëmsetzung vun enger europäescher Direktiv virgesäit. Dat ass d'Direktiv 2017/828 vum 17. Mee 2017, déi sougenannt Direktiv « Droits des actionnaires II », déi sech an eng Politik vun der Europäescher Kommission aschreift, fir verstärkt eng gutt Governance d'entreprise ze encouragéieren.

Dëse Projet de loi ännert e Gesetz ëm vum 24. Mee 2011, dat déi éischt Direktiv « Droits des actionnaires » bei eis ëmgesat huet. Dëst Gesetz concernéiert primairement cotéiert Gesellschaften, deenen hir Aktien op enger Bourse cotéiert sinn, der Lëtzebuerger Bourse, oder engem anere Marché réglementé an Europa.

Zur Informatioun: Dëst Gesetz betrëfft hei zu Lëtzebuerg 26 cotéiert Gesellschaften, déi op der Lëtzebuerger Bourse cotéiert sinn an déi also hei primairement dervu beträff sinn. Mir wëssen net, wivill aner Lëtzebuerger Gesellschaften et gëtt, déi am Ausland op engem Marché réglementé sinn. Mä där gëtt et och nach eng ganz Rei.

Et geet hei spezifesch dorëms, den Engagement vun Aktionären op laang Dauer ze favoriséieren, dat duerch eng méi grouss Transparenz an eng besser Informatioun vun Aktionären. A verschiddenen Analyse vun der Kommission aus de Joren 2010 bis 2012 ass festgestallt ginn, dass den Engagement vun den Aktionären an den Entreprisë staark verbesserungsfäeg ass an dass et op villen Niveauen an deene cotéierte Gesellschaften un der néideger Transparenz feelt, fir dass all déi interesséiert Parteien a primairement natierlech d'Aktionären hir Entscheedung op enger adequater Basis kënnen treffen.

Fir dës Schwächen ze contréieren, huet dës Direktiv als Haaptobjektiv, fir, wéi gesot, e laangfristeg Engagement vun den Aktionären an den europäeschen Entreprises ze encouragéieren, also fir géint e gewëssene Court-Termismus virzegoen, an och virun allem den Aktionären eng méi grouss Roll an der Gestiou vun der Entreprise zoukommen ze loossen.

Et ass jo esou, dass d'Dirigeantë vun enger Entreprise ëmmer en Informationsvorsprung hu par rapport zu den Aktionären. Si leeden d'Dagesgeschäft a si treffen och déi strategesch Decisiounen, wärenddeems d'Aktionäre meeschtens just sporadesch am Kontext vun Assembléeën Informatiounen kréien. Fir deem Informationsdesequilibrium ze rebalancéieren an eben onofhängeg Decisiounen vun den Aktionäre méi liicht ze maachen, gëllt et, mat dësem Gesetz eben hei dergéintzewierken.

Dat gëtt mat fënnef Haaptmesurë gemaach, déi ech kuerz wëll resuméieren hei a mengem Rapport.

Deen éischte Punkt ass deem: Fir hir Aktionären kënnen ze informéieren, mussen déi cotéiert Entreprises hir Aktionären och fir d'Éischt emol kennen.

Dat klängt à première vue e bëssen iwwerraschend, well ee jo mengt, dass eng Gesellschaft ëmmer misst wëssen, wien hiren Aktionär ass. Mä dat ass bei cotéierten Entreprises net esou einfach, well dat Titres sinn, déi intermediéiert sinn, dat heescht, wou et verschidde Schichten gëtt vun Intermediairen, bis een zum Schlussaktionär kënnt, wat och eng vun den Difficultéiten ass am Registre des bénéficiaires effectifs, dee mer jo virun net allze laanger Zäit hei och diskutéiert hunn, mä dee sech net uwennt op Aktionäre vu cotéierte Gesellschaften.

Mä d'Gesetz soll et dofir deenen op der Bourse cotéierten Entreprise vereinfachen, hir Aktionären ze identifizéieren. Wéi gesot, op den internationale Kapitalmäert ass déi Intermediation an deem Sënn problematesch.

Fir et den Entreprises ze erlaben, hir Aktionären ze identifizéieren an den Informationsfloss vun Intermediär bis bei den tatsächlechen Aktionär ze verbesseren, gëtt dëst Gesetz den Entreprises d'Recht, hir Aktionären ze identifizéieren a setzt Mechanismen en place, fir d'Kommunikation tëschent der Entreprise an den Aktionären ze verbesseren.

Esou muss zum Beispill op Demande vun der Entreprise all Intermediäre déi gefroten Informatioun iwwert den Aktionär un d'Entreprise weiderginn. An d'Intermediärë mussen och all Informatioun un den Aktionär weiderginn, déi dës fir d'Ausübung vu senger Rechter, en particulier Stëmmrechter natierlech, brauch.

Et ass also eng Verbesserung hei, déi et der Entreprise erlaabt, hir Aktionären ze kennen, ze identifizéieren an déi och sécherstellt, dass den identifizéierten Aktionär seng Rechter kann ausüben.

Den zweete Punkt, dat ass, méi Transparenz a puncto Vott an Engagement vun institutionellen Investisseuren an de Gestionnaire vun Avoiren.

Gestionnaires an institutionell Investisseure sinn oft wichteg Aktionären a cotéierte Gesellschaften a spillen alle béid e wichtige Rôle fir d'Governance, fir d'Gestiuon vun enger Entreprise. Dofir wäert dëst Gesetz souwuel verlaangen, dass déi Asset-Managere, dat heescht déi Gestionnaires, gradesou wéi déi institutionell Investisseuren hir Strategie oppeleeën, fir dass d'Interessen, déi am Spill sinn, kloer sinn an eventuell Interessenskonflikter vermidde kënnen ginn.

Des Weidere soll den Informationsfloss och tëschent dem Gestionnaire an den Investisseure gestärkt ginn, fir dass och den Investisseur seng Decisiounen en connaissance de cause kann treffen.

Den drëtten Punkt betrëfft eng Obligatioun fir méi Transparenz fir déi sougenannten « Conseillers en vote ».

D'Conseillers en vote, dat sinn Intermediairen, déi Recherche maachen a Conseile a Recommandatiounen ginn, wéi een Aktionär op enger Assemblée générale soll ofstëmmen. Deenen hire Rot ass ganz oft decisiv an dofir ass et och wichteg, dass et fir den Aktionär kloer ass, op wat dës Rot opbaut an dass et sech ëm ee Rot am Interêt vum Aktionär an net vum Conseiller handelt, spréich dass de Conseiller och all Conflit d'intérêts oppeleet.

D'Conseillers en vote mussen e Code de conduite hunn, dee se och uwenen. Si mussen deem och verëffentlechen a si beleen an engem Rapport, wéi dës Code de conduite ugewannt ginn ass. Si erklären och hir Recherchen an hir potenziell oder/a reell Interessenskonflikter.

Véierte Punkt: eng kloer an transparent Remunerationspolitik fir d'Direkteren.

D'Iddi ass hei, dass d'Aktionären ee kloert Mat-sproocherecht hunn a puncto Remuneration vun den Direkteren. Och bei dësem Punkt ass et erëm kruzial, dass d'Aktionäre kloer Informatiounen hunn, déi hinnen et erlaben, eng egen Decisioun ze treffen, fir dass d'Remuneration vun den Direkteren am Aklang mat der Performance vun der Entreprise ass.

Hei ass d'Iddi, dass d'Aktionären eng méi laang Vue hu wéi d'Dirigeanten. D'Dirigeantë sinn ëfters eben op eng kuerzfristeg Maximisation vun hirem eegene Revenu aus. Si hunn eng aner Perspektiv wéi déi méi laangfristeg vun engem Aktionär. Dës Court-Termismus war ee vun de grouss Grënn vun der Finanzkris vum 2008 a vu manche Skandalen am Beräich vun de Finanzen.

Den Aktionär huet elo no dësem Gesetz zwou Aarte vu Kontrollen:

ee Contrôle ex ante beim generelle Vott an der Assemblée générale iwwert d'Remunerationspolitik, dee bei all gréisserer Verännerung a minimum all véier Joer ufält;

an ee Contrôle ex post beim Vott iwwert de Rapport de rémunération.

Des Weidere muss dës Rapport de rémunération um Internetsite vun der Gesellschaft public gemaach ginn.

Fënneften a leschte Punkt: Dat ass méi Transparenz am Fall vu wichtigen Transaktiounen, sougenannten « Transactions importantes », mat liierte Parteien.

Dës Punkt betrëfft, wéi gesot, gréisser Transaktiounen mat liierte Parteien, dat heescht déi e Rapport hu mat der cotéierter Gesellschaft. An hei, fir Abusen ze vermeiden, gesäit d'Gesetz vir, dass all wichteg Transaktioun tëschent liierte Parteien am Conseil d'administration oder an der Assemblée vun der Gesellschaft autoriséiert muss ginn an duerno och public gemaach muss ginn, insbesonnesch fir d'Actionnaires minoritaires hei ze schützen.

Et ass am grouss Ganze bei dësem Projet de loi, mengen ech, der Kommission hirer Meinung no eng equilibriert Ëmsetzung vun der Direktiv, déi d'Aktionärsrechter stäerkt an awer net demesuréiert administrativen Opwand fir déi cotéiert Entreprise mat sech bréngt.

Mir haten d'Occasioun, an der Kommission déi verschidden Avisen duerkzekucken, insbesonnesch d'lescht Woch den Avis vum Statsrot. A mir kruten a leschter Minutt och nach en Avis vum Barreau, deem awer leider net en temps utile komm ass, well en u sech den Dag no den Travaux en commission erakomm ass a mer deem dowéinst eben net méi Rechnung droe konnten, wat schued ass, well d'Avise vum Barreau am Fong u sech ëmmer interessant sinn, well se eben och dee Bléck aus der Praxis bréngen an op d'mannst eng interessant Perspektiv op e Projet werfen.

Fir de Rescht géif ech lech op mäi schrëftleche Rapport verweise fir den Detail an lech Merci soe fir d'Nolauschteren an ech géif natierlech den Accord vun der LSAP bréngen zu dësem Projet de loi.

► **Plusieurs voix**.- Très bien !

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Fayot. Als éischt Riedner ass den honorabelen Här Léon Gloden agedroen. Här Gloden, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Léon Gloden** (*CSV*).- Merci, Här President. Ech soen dem Rapporteur Merci fir säi schrëftlechen a mündlechen Rapport zu dësem technesche Projet. Ech hat véier Säite Ried virbereet, mä ech erspueren lech déi an ech ginn den Accord vun der CSV.

► **Plusieurs voix**.- Aah! Très bien !

► **M. Fernand Etgen**, *Président*.- An da wär et um honorabelen Här Guy Arendt.

► **M. Guy Arendt** (*DP*).- Merci, Här President. Ech hat mer och e puer Säite virbereet, mä, ech mengen, ech maachen et e bësse wéi de Kolleg Léon Gloden zu dëser Zäit.

► **Plusieurs voix**.- Très bien !

► **M. Guy Arendt** (*DP*).- Ech géif op alle Fall dem Deputéierte Franz Fayot villmools Merci soe fir säin detaillierte Rapport, méndlech sougutt wéi schrëftlech. Ech halen zréck, dass mer hei haaptsächlech Transparenz vis-à-vis vun den Aktionären hierstellen an och, wéi gesot, mir begrëssen et op alle Fall, dass mer just d'Direktiv a minima iwwerhuelen an net ufänken, do nach méi fein Detailer ze maachen. Mir hunn eng gewësse Flexibilität an deem Text.

Ech soen lech Merci an ech géif och den Ac-